

Eineltisstefna sveitarfélagsins Hvalfjarðarsveitar

Allt starfsfólk sveitarfélagsins og íbúar eiga rétt á því að komið sé fram við það af virðingu og nærgætni. Sveitarfélagið ber ábyrgð á að fræða starfsfólk sitt um áreiti og einelti eins og fram kemur í jafnréttisstefnu Hvalfjarðarsveitar. Sveitarfélagið ber einnig ábyrgð á að halda reglubundna fræðslu um vinnustaðaeinelti og láta gera áhættumat til að hægt sé að minnka líkurnar á að einelti geti átt sér stað. Þetta er sérstaklega mikilvægt þar sem starfsmenn sveitarfélaga koma og fara eins og gengur og gerist á vinnustöðum almennt og vegna breytinga í kjöri sveitarstjórna og nefndarmanna á 4 ára fresti.

Vanlíðan fólks á vinnustað hamlar góðum árangri og vanlíðanin skilar sér inn á heimili þess. Veikindafrí og starfsmannavelta eykst, sem hefur í för með sér aukinn kostnað fyrir vinnustaðinn og sveitarfélagið í heild sinni. Er því öllum í hag að skapa aðstæður á vinnustað þar sem öllum líður vel og mikilvægt er að eiga opin samskipti og hafa skýrar reglur. Vellíðan og heilbrigði starfsmanna og íbúa þess er lykill að góðu og heilbrigðu samfélagi.

Vinnustaður þar sem kynferðisleg áreitni og einelti fær þrífist er óheilbrigður og mikilvægt að sporna við því. Einelti getur haft alvarlegar afleiðingar á þá vinnustaði sem fyrir því verða og þá starfsmenn sem þar starfa. Allir starfsmenn hafa þær skyldur að gera sitt ítrasta til að fyrirbyggja að eineltishegðun eigi sér stað. Verði starfsmaður vitni að eineltishegðun gagnvart samstarfsmanni ber honum skylda til að segja næsta yfirmanni frá því.

Einelti, kynferðisleg áreitni eða annað ofbeldi er aldrei liðið hjá Hvalfjarðarsveit. Verði starfsmaður sveitarfélagsins uppvís af slíkri hegðun er litið á það sem brot á starfsskyldum með viðeigandi inngrípi/aðgerðum. Hlustað er á það starfsfólk sem tilkynnir einelti á vinnustað og er tekið á þeim málum á faglegan hátt.

Sveitarfélagið byggir á skilgreiningu á einelti úr reglugerð um aðgerðir á einelti á vinnustöðum nr. 1000/2004.

„ Ámælisverð eða síendurtekin ótilhlýðileg háttsemi, þ.e. athöfn eða hegðun sem er til þess fallin að niðurlægja, gera lítið úr, móðga, særa, mismuna eða ógna og valda vanlíðan hjá þeim sem hún beinist að. Kynferðisleg áreitni og annað andlegt eða líkamlegt ofbeldi fellur hér undir. Hér er ekki átt við skoðanaágreiningu eða hagsmunaárekstur sem kann að rísa á vinnustað milli stjórnanda og starfsmanns eða tveggja eða fleiri starfsmanna enda leiði slíkur skoðanaágreiningur eða hagsmunaárekstur ekki til þeirrar háttsemi sem lýst er hér að framan.“

Eineltishegðun er t.d :

- Lítilsvirðing á starfi og hæfni þolanda
- Markvisst halda upplýsingum frá þolanda
- Eftirlit með starfsmönnum án þeirrar vitundar
- Útilokun, einangrun og baknag
- Setja óraunhæfa skilafresti og verkefni á þolanda
- Meiðandi sögusögnum komið af stað

Eineltishegðun getur líka átt sér stað í gegnum tölvupóst, sms skilaboð og í gegnum önnur rafræn samskipti.

Markmið eineltisáætlunarinnar er að:

- starfsfólk sé upplýst um hvaða hegðun sé óásættanleg á vinnustöðum sveitarfélagsins
- stuðla að forvörnum í garð óæskilegrar hegðunar á vinnustöðunum
- starfsfólk þekki boðleiðir innan sveitarfélagsins komi slíkar aðstæður upp og geti brugðist við með réttum hætti
- starfsfólk sé meðvitað um málsmeðferð í eineltis- og áreitnismálum á sínum vinnustað.

Viðbragðsáætlun

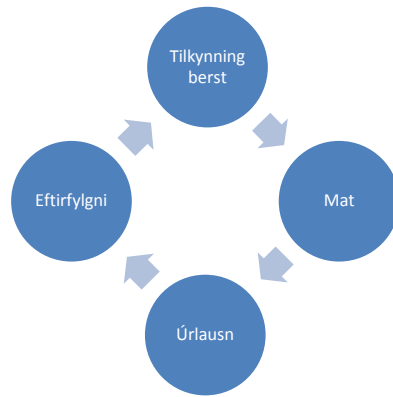
Sveitarfélagið bregst fljótt og örugglega við kvörtunum um einelti. Þolendur og vitni af einelti á vinnustað skulu ræða við næsta yfirmann meints geranda. Tilkynningar um einelti skal skila inn til sveitarstjóra Hvalfjarðarsveitar á þar til gerðu eyðublaði sem er að finna á heimasíðu sveitarfélagsins. Rætt er við alla hlutaðeigandi aðila og ef það er metið sem svo að um samskiptavanda sé að ræða er leitast eftir að finna sáttaleið á milli viðkomandi aðila eftir þörfum með eða án þátttöku utanaðkomandi aðila.

Sé hins vegar um meira en samskiptavanda að ræða mun hlutlaus aðili fenginn í málið til að meta hvort um einelti sé að ræða og koma með tillögur að úrlausnum sé svo raunin.

Mikilvægt er að fá sérfræðinga til að taka út vinnustaðinn m.t.t þeirra stjórnunarlegu þátta sem vantar upp á til að vinnustaðaeinelti sé fyrirbyggt.

Ferli eineltismála hjá Hvalfjarðarsveit:

1. Tilkynning/ábending berst í gegnum heimasíðu sveitarfélagsins eða með öðrum hætti
2. Mat á aðstæðum og atviki
3. Sent til viðeigandi úrlausnaraðila
4. Aðgerðir í málinu – rætt við þolanda og geranda og ef til vill vitni
5. Sáttafundur ef samskiptavandi / hlutlaus aðili kallaður inn ef einelti
6. Eftirfylgni

Leiðarljós vinnslu mála

- Öll mál skulu könnuð og rætt við bæði þolanda og geranda
- Yfirmanni ber skylda til að bregðast fljótt við öllum kvörtunum um einelti, ofbeldi eða kynferðislega áreitni. Vinna þarf mál hratt og flýta allri meðferð eins og hægt er.
- Tryggja þarf að hlutleysis sé gætt við meðhöndlun viðkvæmra mála
- Ef atvikið er alvarlegt þarf að tilkynna það til lögreglu en þó alltaf með samþykki brotþola sé hann 18 ára og eldri.
- Leiðbeina skal starfsmanni með sálfræðipjónustu eða aðra fagpjónustu. Stéttarfélög greiða niður hluta af slíkri þjónustu.
- Alvarleg og endurtekin áreitni og einelti getur varðað áminningu eða brottvikningu úr starfi sbr. lög nr. 70/1996 um réttindi og skyldur opinberra starfsmanna.
- Algjör trúnaður ríkir við meðferð mála af þessu tagi

Starfsmaður sem hefur verið uppvís að eineltishegðun hjá sveitarfélaginu má búast við því að fara í áminningarferli í samræmi við réttindi og skyldur starfsmanna sveitarfélaga. Starfsmaður sem verður fyrir einelti getur tilkynnt það með formlegum hætti til Vinnueftirlitsins.

Einelti er alvarlegt hegðunarmynstur og sá sem tilkynnir einelti á röngum forsendum eða til þess eins að klekkja á samstarfsmanni sínum má búast við því að fara í áminningarferli í samræmi við réttindi og skyldur starfsmanna sveitarfélaga.

Kynferðisleg áreitni

Kynferðisleg áreitni er ein tegund eineltis. Í 22.gr. laga um jafna stöðu og jafnan rétt kvenna og karla nr. 10/2008 segir :

„Atvinnurekendur og yfirmenn stofnana og félagsstarfs skulu gera sérstakar ráðstafanir til að koma í veg fyrir að starfsfólk, nemar og skjólstæðingar verði fyrir kynferðislegri áreitni á vinnustað, í stofnun, félagsstarfi eða í skólum.

Ef yfirmaður er kærður vegna ætlaðrar kynbundinnar eða kynferðislegrar áreitni verður hann vanhæfur til að taka ákvarðanir í tengslum við starfsskilyrði

kæranda á meðan meðferð málsins stendur yfir og skal þá næsti yfirmaður taka slíkar ákvarðanir“

Kynferðisleg áreitni á vinnustöðum getur falið í sér dónalega brandara og kynferðislegum athugasemdum, óviðeigandi spurningum um kynferðisleg málefni eða snertingar sem ekki er óskað eftir. Kynferðisleg áreitni er niðurlægjandi fyrir þolandann og getur haft neikvæð áhrif á líkamlega og andlega heilsu hans.

Komi upp mál af þessu tagi í starfsmannahópi Hvalfjarðarsveitar skal þolandi ræða við sinn yfirmann eða hafa beint samband við félagsmálastjóra Hvalfjarðarsveitar sem mun aðstoða með framhaldið. Þolendum eineltis eða kynferðislegrar áreitni á vinnustað er alltaf leiðbeint með hvaða fagaðila best er að ræða við í hverju tilviki fyrir sig.

Stefna þessi skal vera aðgengileg öllu starfsfólki Hvalfjarðarsveitar og vera kynnt öllu nýju starfsfólki hjá sveitarfélaginu. Mikilvægt er að fá inn fræðslu á 1- 2 ára fresti varðandi einelti og neikvæðar afleiðingar þess á þolanda, samstarfsfólk og vinnustaði. Stefnan skal vera endurskoðuð reglulega.

Samþykkt í sveitarstjórn Hvalfjarðarsveitar 14. október 2014 á 182. fundi.